

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

a 9. évfolyam számára

2021-2022. TANÉV

ISKOLAI FORDULÓ

2022. január 6. 14.00 – 16.00

***Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le!
Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással - javítson!***

***A versenyző neve:
A versenyző iskolája:***

Csak a megfelelően végrehajtott válaszadás fogadható el!

A feladatsorban szereplő források hivatkozásai az értékelési útmutatóban találhatók!

Maximum: 100 pont

Elért pontszám:

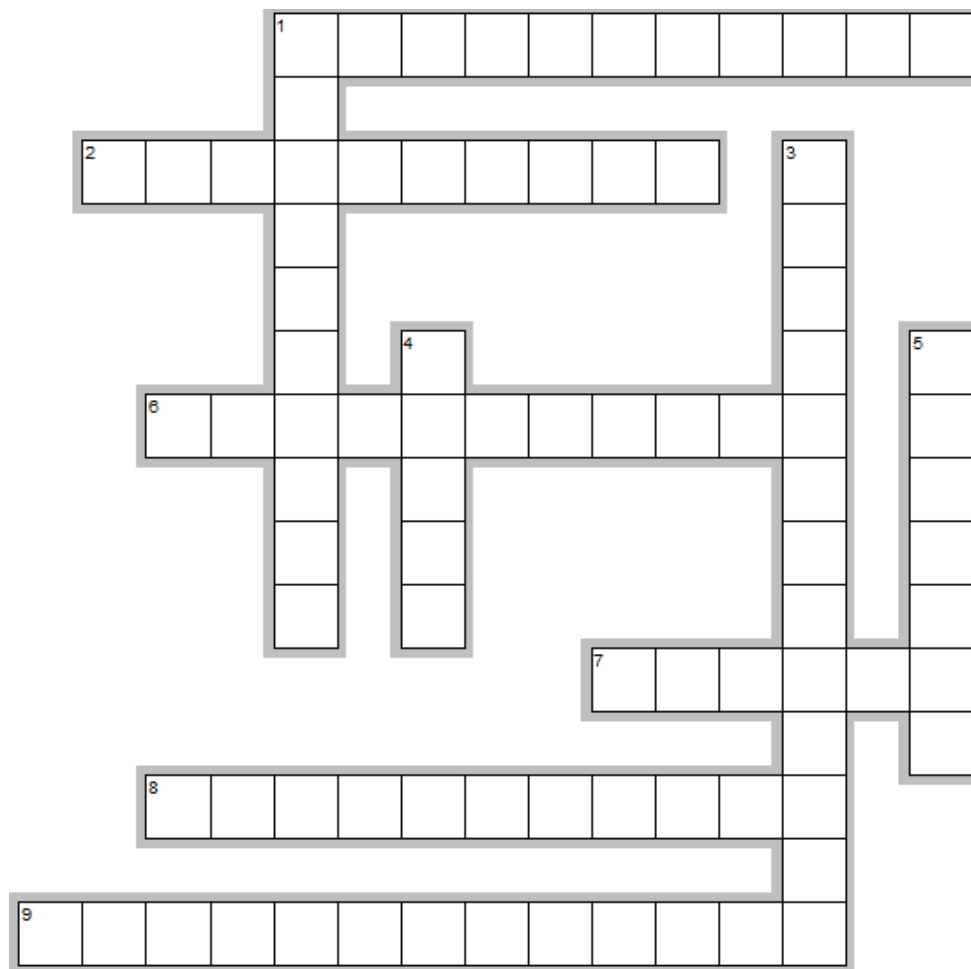
A javítótanár aláírása:

1. feladat**Oldja meg a keresztrejtvényt! *Ügyeljen a helyesírásra!*****10 pont/...****Vízszintes**

1. A görög eredetű szó jelentése "felügyelő." A korai ősegyházban minden gyülekezetben tevékenykedett ilyen személy.
2. Olyan nézet, mely szerint a Fiúisten hasonló lényegű az Atyával. Arius püspök mozgalma volt a 4. században. 325-ben elítélték e tanokat.
6. A köznevesült szóalak a bibliai történet alapján a korábban keresztényüldöző személy keresztény hitre térésére utal.
7. Az egyház ügyeinek megtárgyalására összehívott gyűlés, amely minden hívőre kötelező határozatokat is hozhat.
8. A latin eredetű kifejezés olyan vallási felfogás, mely szerint a világot egyetlen isten teremtette és irányítja.
9. 325-ben a niceai zsinat fogadta el hittételként.

Függőleges

1. Jézus életéről és működéséről beszámoló szövegek, a görög eredetű szó jelentése: örömhír.
3. Ezzel a vallással függenek össze a rejtvény szavai.
4. A görög eredetű szó jelentése hittétel.
5. A Biblia latin nyelvű fordításának elnevezése.

EclipseCrossword.com

2. feladat

Oldja meg a Mezopotámia történetéhez kapcsolódó feladatokat a szöveg és ismeretei segítségével! **10 pont/...**

„Midőn földed megmunkálásához fogsz, nyitott szemmel ügyelj az öntözőárokra, csatornákra és a gátakra: amikor földed elárasztod, ne legyen rajta túlságosan magas a víz szintje; amikor pedig a vizet leengeded, ügyelj arra, hogy a talaj kellőképpen felázott maradjon. Tapossák meg neked beburkolt patájú ökrök, és ha a gyomot már kitiporták, és ha a rögös felszínt elegyengették, még te magad is simítsd el tökéletesen, keskeny kapával [...]. Majd egy [másik] kapával lazítsd fel a paták nyomát, és az simítsa el a helyüket. [...] Az eke az élet fenntartója! [...] Ne törd a lustaságot, állj a munka idején a munkások mellett, és ne engedj nekik szünetet!”

Sumer agyagtábla részlete

a) **Nevezzen meg** az adott területet is magába foglaló állam élén törvényt alkotó személyt a Kr.e. 18. századból!

.....

b) **Nevezze meg** a gazdálkodás módját szakszóval (szószerkezettel)!

c)-d) **Soroljon fel** 2 munkaeszközt a szöveg alapján!

e) **Melyik** eszközt tekintették a legfontosabbnak? **Idézze a mondatot!**

.....

f) **Milyen** „eszköz” segítségével egyengették el a földfelszínt a szöveg szerint?

g)-h) **Milyen** jelentős folyók találhatók az adott területen?

i) **Milyen** típusú írást alkalmazhattak az agyagtáblán?

j) **Kinek** adhat tanácsot az utolsó mondat?

3. feladat

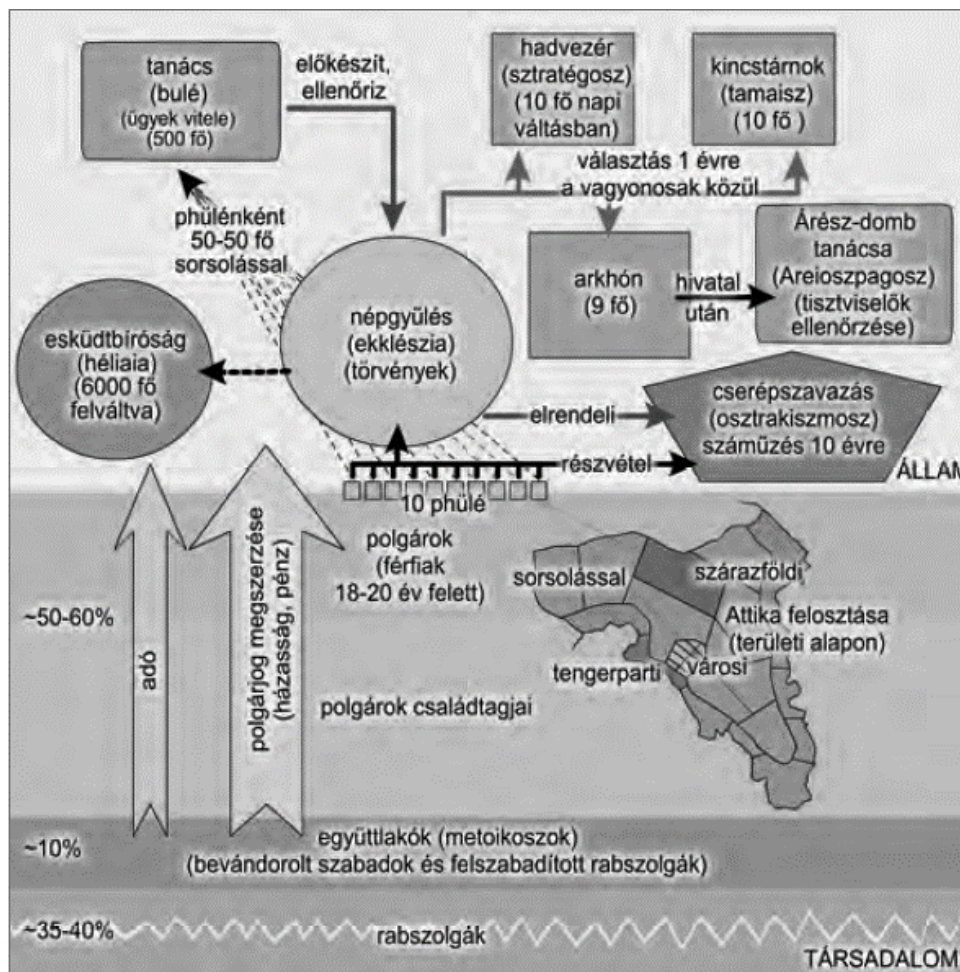
Igaz vagy **hamis** az állítás a római köztársaság válságával kapcsolatban? **Jelölje a táblázatban X beírásával!**
8 pont/...

Állítás	Igaz	Hamis
a) Plutharkhosz nevezhette a legionáriusokat „Marius öszvéreinek,” mert a málhájukat maguk vitték a katonák.		
b) A római hódítások igaz haszonélvezői a plebejusok voltak a Kr. e. 2. században.		
c) Sulla próbálta a parasztság súlyát visszaállítani a Licinius – Sextius földtörvény felújításával.		
d) A római köztársasági hadsereg eredetileg a zömében parasztokból szerveződött nehézgyalogságra alapozta ütőképességét.		
e) Pompeius olcsón felvásárolta a proscriptiók során meggyilkolt politikusok földjeit.		
f) Caesar titkos szövetséget kötött Pompeius és Antonius támogatásával a szenátus ellen Kr. e. 60-ban.		
g) Julius Caesar lett egyeduralkodóként az első császár (a szó is a nevéből származik).		
h) Caesar az egyiptomi trónviszályokban hatalomra segítette VII. Kleopátrát.		

4. feladat

Oldja meg a feladatokat az ábra és ismeretei alapján!

10 pont/...

a) Melyik városállamhoz kapcsolható az ábra?

b) Kinek a reformjai által jött létre a fenti államszervezet? **Húzza alá a helyes választ!**

A) Szolón

B) Kleiszthenész

C) Periklész

c) Hányadik században és ezredben vezették be a fenti államszervezeti reformot?

A) század:

B) ezred:

d) Milyen alapon gyakorolják a hatalmat a polgárok az ábra szerint? **Húzza alá a 2 helyes választ!**

A) származás alapján

B) vagyon alapján

C) területi alapon

e) Milyen feladatkörre szűkült a volt arkhónokból álló tanács jogköre?

f) Nevezzen meg 2 politikai joggal nem rendelkező társadalmi csoportot! **A hibátlan 2 válasz ér 1 pontot!**

.....

g) Melyik választott tisztség volt betölthető új választás esetén?

h)-i) Melyik hatalmi szerv tekinthető a legfőbb hatalomnak? **Miért?**

.....

j) Mely attikai területekről kerülhettek sorsolással 1 phülé tagjai az ötszázak tanácsába? **Sorolja fel! A hibátlan 3 válasz ér 1 pontot!**

5. feladat**Karikázza be** a helyes megoldás számát vagy az X jelet!**14 pont/...**a) **Kihez** kapcsolható lépcsős piramis?

1. Kufu	X Dzsószer	2. Tutanhamon

b) **Melyik** területet sújtotta végzetes tengeri természeti katasztrófa tudomásunk szerint az ókorban?

1. Karthágó	X Athén	2. Kréta

c) **Melyik** állat alakjában ábrázolták gyakran Zeust?

1. bika	X bagoly	2. delfin

d) **Melyik** istent tisztelték elsősorban Delphoiban?

1. Poszeidón	X Pallasz Athéné	2. Apollón

e) **Melyik** a kapuépület neve az athéni Akropoliszon?

1. Parthenón	X Propülaia	2. Erektion

f) **Ki** írt a peloponnészoszi háborúról művet?

1. Xenophón	X Hérodotosz	2. Thuküdidész

g) **Melyik** tisztségviselőt választották maximum 6 hónapra?

1. consul	X diktátor	2. sztratégosz

h) **Melyik** tisztségre utalnak a következő adatok? Kr. e. 494; vétőjog; sérthetetlenség.

1. néptribunus	X consul	2. censor

i) **Kikkel** ütköztek meg a hunok 375 táján a Volga vidékén?

1. a keleti gótokkal	X a besenyőkkel	2. a rómaiakkal

j) **Milyen** anyag alkotta elsősorban a római denariust Augustus korában?

1. arany	X ezüst	2. bronz

k) **Melyik** császár időszakában adta fel a Dacia feletti uralmat a Római Birodalom?

1. Augustus	X Diocletianus	2. Aurelianus

l) **Ki**t nem ismerhetett személyesen Arisztotelész?

1. III. Alexandrosz	X Platón	2. Szolón

m) **Ki** lehetett a pápa Attila időszakában?

1. I. Leó	X I. Szilveszter	2. nem volt pápa ekkor még

n) **Mi** volt Péter apostol eredeti neve?

1. Saul	X Simon	2. Péter

6. feladat**Égészítse ki** a szöveget! **Figyeljen** a helyesírássra és a nyelvhelyességre!**9 pont/...**

A zsidó vallás alapvető újdonsága a(z) (a) /név/

(b) azt tanította, hogy Jahve szövetséget kötött a zsidókkal. E szövetség lényege, hogy a zsidóknak be kell tartaniuk a(z) -ot/-et/-öt (c), melyek közül a legfontosabb, hogy csak Jahvét tisztelik.

A(z) (d) fogság idején erősödött meg az a gondolat, hogy (e) nem a zsidók egyetlen istene, hanem az egész világon egyedüli isten.

A(z) (f) templom lerombolása után nem jött létre tartósan olyan szentély, amely a papok áldozatainak lett volna fenntartva. Az újféle templomokban, az ún.-ban/-ben

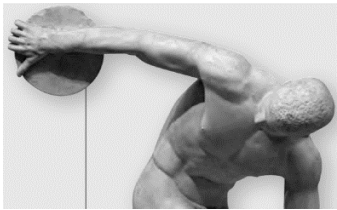
(g) a papok, a(z) (h) csak irányították a szertartást, de annak főszereplőivé a hívek gyülekezete vált. Jeruzsálem ezzel együtt továbbra is szent város maradt, a salamoni templom romjainak tartott (i) a legfontosabb zsidó zarándok- és imahely a mai napig.

A zsidó vallás kezdetei fejezet alapján (Sulinet)

7. feladat

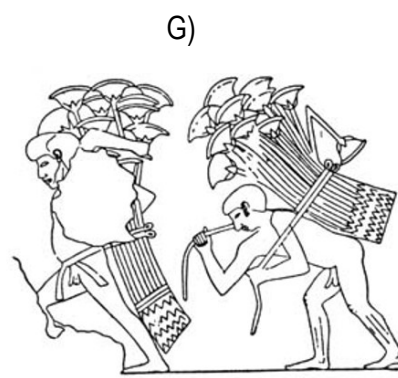
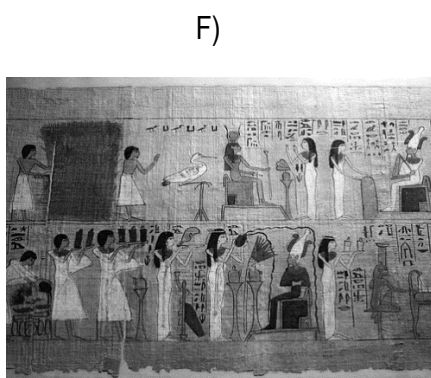
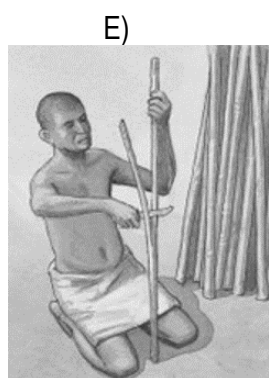
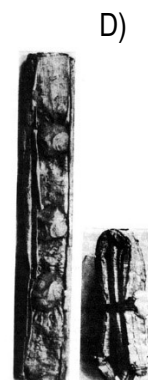
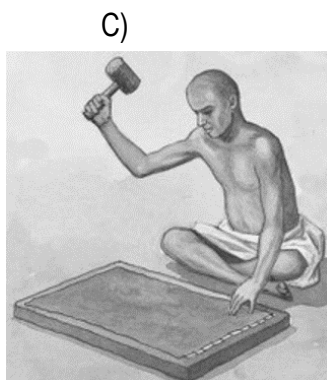
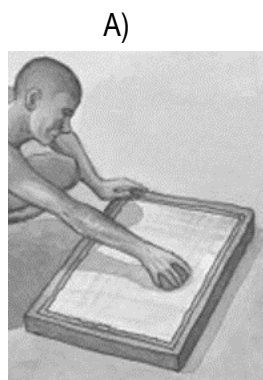
Töltse ki a táblázatot a megfelelő adatokkal! *Írja válaszait a táblázat celláiba!*

10 pont/...

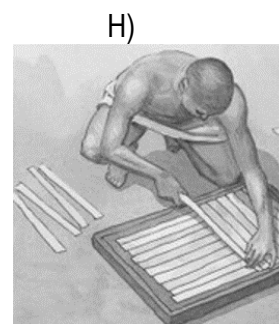
A szobor részlete	Cím vagy Az ábrázolt személy megnevezése	Kapcsolódó kérdés
	a)	b) Mi volt a tisztsége több éven keresztül az adott személynek?
	c)	d) Hányadik században tevékenykedett az előkelő patríciuscsaládból származó néppárti politikus?
	e)	f) Ki a szobor eredetijének alkotója?
	g)	h) Melyik városállam papja volt a szoborcsoport főalakja?
	i)	j) Kikkel szövetezett az ábrázolt személy a hatalom megszerzése érdekében Kr. e. 43-ban?

8. feladat

Azonosítsa a képeket a megfelelő kifejezésekkel, tevékenységekkel! **Írja** a képek feletti betűjelet a pontozott vonalakra! **Húzza ki** egy vonallal (—), amelyikhez nem tartozik kép! **9 pont/...**

- a) papirusznád/papiruszás:
- b) a papirusznád behordása:
- c) a szár hajtásainak lefejtése:
- d) áztatott hánccsok egymásra helyezése:
- e) áztatott hánccsok tömörítése:
- f) a tömörített anyag csiszolása:
- g) a lapok összeragasztása:
- h) írott, festett papiruszlapok:
- i) tekercsekben tárolás (összetekerve, pecsételve):

9. feladat

Azonosítsa a római hétköznapiakhoz kapcsolódó leírásokhoz a hozzájuk tartozó szavakat, szószerkezeteket. *Írja a betűjelet a szöveg előtti pontozott vonalra! Figyeljen! Egyetlen hibátlan megoldás van, de van olyan kifejezés, amely 2 szöveghez is kapcsolható. A betűjeleket csak egyszer használhatja! 1 betűjelhez nem tartozik szöveg!*
10 pont/...

- A) római fürdőkultúra B) római tűzoltóság C) római gasztronómia D) római labdajáték
E) települési higiénia F) gyógyítás G) gladiátorviadal H) római divat
I) szórakozás J) római nevelés K) utazás
- a) Ruházatuk „katonai öltözetből, csizmából, sisakból állt. Lámpásokkal, horgokkal, kötelekkel, bontóeszközökkel, vödrökkel, vizes, ecetes centókkal (posztótakarókkal) és syphókkal (víz kifecskendezésére alkalmas nagyméretű bőrtömlőkkel) szerelkeztek fel.”
- b) „E játékban is körben állnak a játékosok, de egyikük, a „cica” a kör közepére áll. Az ő célja, hogy elkapja a többiek által egymásnak dobált labdát. Akinek a dobását elkapja, az lesz a cica. A cica dolgát azzal nehezítik meg, hogy a dobó úgy tesz, mintha az egyik játékosnak dobna a labdát, de végül nem őneki, hanem egy másiknak hajtja. A labdát két-három félrevezető mozdulat után el kell dobni. A labda nem érhet földet, mert ha leesik, vagy lepattan, a dobó lesz a cica.”
- c) „Az Atropa mandragora nevű növény főzetét az ókori orvosok érzéstelenítésre használták műtéteknél, levelét sebekre rakták csillapítónak; altatónak is használták.”
- d) „A hosszúkás négyszögű épület homokos területe, az ún. arena volt a versenyek, főleg az itt szokásos kocsis és lóversenyek színtere. A 80 m széles arena közepén egy szobrokkal, kis kápolnákkal, oltárokkal és obeliscusokkal díszített alacsony fal (spina) húzódott, melynek mindkét végén 3-3 kúp alakú oszlop szolgált célpontul (méta).”
- e) „Ha aszalt fügét épségben akarsz megőrizni, agyagedényben tedd el. Ezt felfőzött olajhabbal kend be.”
- f) „A tepidariumban a levegő hőmérséklete 37-39 fok C, a levegő páratartalma pedig 40-60% között van.... A helyiségben való tartózkodás rendszerint feszültségcsökkentő hatású, és az itt tartózkodás ideje nincs behatárolva. A tepidariumban alkalmazott ásványi aeroszolok, gyógynövények és illóolajok tovább fokozhatják a lazító hatást.”
- g) „A neves görög mesterek előkelő római családok gyermekeit tanították, elsősorban ennek köszönhetően vannak információink római működésükről. Ennius korában már több tárgyat is oktattak, de főként nyelvet és irodalmat. Suetonius közlése szerint a grammatikát a mallosi Kratész hozta be Rómába.”
- h) „A cisiumot már jelentősebb mennyiségű csomag szállítására is alkalmassá tették. Ábrázolások... alapján a kocsi elé általában egy vagy két öszvért fogtak. A hajtó a háttámla hiánya miatt kissé előredőlve, meggörmnyedve ült az ülésen. A szállítási vállalkozók (cisiarii) között ez a típus vált a legnépszerűbbé. Fogataikat a városok kapuinál lehetett – akár nagyobb távolságokra is – bérbe venni.”
- i) „Egy olyan nagyváros, mint Róma, természetesen óriási mennyiségű organikus hulladékot termelt, amely alkalmas volt trágyázásra, és amelyre a város kapui előtt elterülő mezőgazdasági terület, amely piacaira szállított, rá is volt utalva. Számolhatunk azzal, hogy a trágyaként hasznosítható háztartási és piaci hulladéknak legalább egy részét kivitték a városból. És az is valószínű, hogy azok a magánvállalkozók, akik Rómában a szennyvízelvezető csatornák tisztításáért és a számtalan nyilvános illemhely ürítéséért feleltek, nem csupán munkabérükből éltek. Feltételezhető, hogy az eltakarított anyagokat trágyaként áruba bocsátották.”
- j) „Mind a nők, mind a férfiak krémek, olajok sokaságát használták szépségük, fiatalságuk megőrzésének érdekében. A folyékony halmazállapotú kozmetikumok, illatszerek, festékek összefoglaló neve unguentum volt.”

10. feladat (Rövid esszé írása maximum 18 sorban.)

Mutassa be a principatus államszervezetének működését Augustus korában az ábra és ismeretei segítségével! **Emelje ki** az egyes tisztségek szerepét az egyeduralkodó megerősítésében! **10 pont/...**

